

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy prawne Europejskiego Korpusu Solidarności i zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1288/2013, (UE) nr 1293/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1305/2013, (UE) nr 1306/2013 oraz decyzję nr 1313/2013/UE”

[COM(2017) 262 final – 2017/0102 (COD)]

(2018/C 081/21)

Sprawozdawca: **Pavel TRANTINA** (CZ/III)

Współsprawozdawca: **Antonello PEZZINI** (IT/I)

Wniosek o konsultację	Parlament Europejski, 20.6.2017 Rada Unii Europejskiej, 20.6.2017
Podstawa prawna	Art. 165 ust. 4 i art. 166 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa
Data przyjęcia przez sekcję	27.9.2017
Data przyjęcia na sesji plenarnej	19.10.2017
Sesja plenarna nr	529
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	124/0/1

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji, który stanowi jego zdaniem dobry punkt wyjścia do dalszej szerszej dyskusji, stwierdza jednak, że wiele elementów wniosku wymaga wyjaśnienia lub poprawy. Cieszy nas, że w podstawie prawnej zawarto niektóre z priorytetów, na które zwracały uwagę organizacje społeczeństwa obywatelskiego podczas różnego rodzaju konsultacji z zainteresowanymi stronami przeprowadzonych przez Komisję (tj. zwiększenie finansowania, wolontariat lokalny, skupienie się na poprawie dostępu osób młodych ze środowisk defaworyzowanych lub o szczególnych potrzebach, zapewnianie jakości staży, uproszczenie procedur administracyjnych).

1.2. EKES jest zdania, że wartość dodana projektów finansowanych z wykorzystaniem tego nowego Europejskiego Korpusu Solidarności (EKS) wynika z ich przesłania solidarności europejskiej. W porównaniu z wcześniejszymi inicjatywami projekty EKS-u zmierzają do pełnego uświadomienia kwestii obywatelstwa europejskiego i rozbudzenia poczucia przynależności do wspólnej Unii wśród uczestników i społeczności goszczących. Zdaniem EKES-u innowacyjny aspekt EKS-u – tj. fakt, że opiera się on na wartościach powiązanych z europejską tożsamością oraz że wartości te stanowią część kształtu projektu i są przekładane na praktyczne osiągnięcia – ma kluczowe znaczenie. Wartości te zostały jasno określone w Traktacie o Unii Europejskiej i są to: pokój, poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, tolerancja, niedyskryminacja, równość kobiet i mężczyzn, państwo prawa, a także poszanowanie i stosowanie zasad społecznej gospodarki rynkowej.

1.3. EKES z zadowoleniem przyjmuje ogłoszenie tej nowej inwestycji w młodych ludzi, jest jednak zaniepokojony, że osiągnięto ją głównie przez realokację budżetu wolontariatu europejskiego z programu Erasmus+ od roku 2018. EKES jest zdania, że inwestowanie w budżet EKS-u nie może odbywać się kosztem udanych programów, które już teraz oferują młodym ludziom wartościowe szanse, a w szczególności kosztem programu Erasmus+, który już obecnie jest niedofinansowany. Zwraca się zatem o przeznaczenie większej ilości „świeżych” środków pieniężnych na przedmiotowy program.

1.4. EKES jest bardzo zaniepokojony zbieżnościami celów EKS-u z politykami zatrudnienia młodzieży. Sugeruje zatem, by jeszcze raz zastanowić się nad zasadnością włączenia do tego programu podejmowania pracy i praktyk zawodowych. EKES sugeruje, aby część związana z podjęciem pracy lub odbywaniem praktyk zawodowych oferowano za pomocą innych już istniejących programów unijnych skupiających się na zatrudnieniu i praktykach zawodowych. Należy przy tym wzmocnić ich aspekt solidarnościowy. Skoncentrowanie EKS-u jedynie na części związanej z wolontariatem zapewniłoby mu większą czytelność i ukierunkowanie, pomogłoby też uniknąć pokrywania się tego programu z innymi programami unijnymi dostępnymi dla młodzieży.

1.5. W następstwie szerokich konsultacji z głównymi zainteresowanymi stronami EKES przedstawił następujące sugestie dotyczące udoskonalenia projektu podstawy prawnej. Zostaną one omówiono bardziej szczegółowo w części czwartej:

- należy zmienić definicję wolontariatu i działań solidarnościowych,
- staże powinny być oferowane wyłącznie przez organizacje nienastawione na zysk, fundacje oraz przez przedsiębiorstwa społeczne,
- internetowy portal rejestracji musi być rzeczywiście skutecznym i interaktywnym instrumentem zarządzania,
- przed stażami należy udzielać młodym ludziom, również tym w niekorzystnej sytuacji, więcej wsparcia i lepiej ich do tych staży przygotowywać, przy czym organizacjom młodzieżowym trzeba pomóc w zapewnianiu takiego przygotowania,
- organizacje młodzieżowe i partnerzy społeczni muszą być zaangażowani we wspólne zarządzanie EKS-em,
- w przeciwieństwie do obecnych praktyk stosowanych w programie Erasmus+ należy rozszerzać dostępność, zmniejszyć obciążenie administracyjne oraz zmienić podejście agencji krajowych, tak aby stały się one bardziej przyjazne dla użytkowników.

Szczegółowe propozycje EKES-u oraz pozostałe sugestie przedstawiono poniżej.

2. Streszczenie inicjatywy Komisji

2.1. Rozpoczęcie inicjatywy zwanej obecnie Europejskim Korpusem Solidarności (EKS) zapowiedział przewodniczący Komisji Jean-Claude Juncker w swoim przemówieniu w sprawie stanu Unii z września 2016 r. Uznał on solidarność za jeden z zasadniczych elementów budujących Unię Europejską i wyraził chęć zaangażowania większej liczby młodych ludzi w działania solidarnościowe i wolontariat.

2.2. EKS został formalnie powołany w dniu 7 grudnia 2016 r. z zamiarem przyjęcia pierwszych 100 000 uczestników w 2020 r. Podstawowym celem Europejskiego Korpusu Solidarności jest zwiększenie spójności i wspieranie solidarności w europejskim społeczeństwie przez umożliwienie młodym ludziom udziału w szerokim zakresie działań opartych na solidarności, obejmujących przykładowo pomoc w reagowaniu na nagłe sytuacje takie jak kryzys uchodźczy, a także pomoc w sytuacjach, w których potrzebne są doraźne działania (np. w przypadku katastrof naturalnych).

2.3. Po ewentualnym zatwierdzeniu EKS zostanie (ponownie) uruchomiony w dniu 1 stycznia 2018 r., przy czym budżet EKS-u wynoszący 341 mln EUR ma zostać podzielony między trzy główne działania:

- staże solidarnościowe, wspierające młodych ludzi odbywających wolontariaty trwające do 12 miesięcy, praktyki zawodowe trwające średnio 2–6 miesięcy i miejsca pracy, zgodnie z odpowiednimi przepisami krajowymi, przez okres 2–12 miesięcy. Staże zespołów wolontariuszy odbywane w grupach 10–40 młodych osób z różnych państw przez okres od dwóch tygodni do dwóch miesięcy także uzyskają wsparcie,
- projekty solidarnościowe umożliwią małym grupom składającym się z co najmniej pięciu zarejestrowanych uczestników tworzyć i realizować projekty solidarnościowe na szczeblu lokalnym z własnej inicjatywy przez 2–12 miesięcy,
- działania służące tworzeniu sieci kontaktów umożliwią wymianę dobrych praktyk między zarejestrowanymi uczestnikami i organizacjami uczestniczącymi, wsparcie po odbyciu stażu i stworzenie sieci absolwentów.

Staż te będą dostępne dla młodych ludzi w wieku od 18 do 30 lat. Obecnie zasięg programu jest ograniczony do 28 państw członkowskich UE.

2.4. Program będzie trwał trzy lata, od 2018 do 2020 r. 80 % budżetu EKS-u zostanie przeznaczone na wolontariat, 20 % natomiast na podjęcie pracy (tj. miejsca pracy i praktyki zawodowe). Z 341 mln EUR przeznaczonych na program niemal 58 % (ok. 197,7 mln EUR) będzie pochodzić z programu Erasmus+. Znaczna większość tych środków będzie pochodzić z wolontariatu europejskiego (191 mln EUR).

2.5. Zarejestrowani uczestnicy zostaną poproszeni o utworzenie profilu w portalu internetowym z podaniem swoich preferencji związanych z obszarami pracy lub typem stażu i będą otrzymywać oferty staży od podmiotów publicznych lub prywatnych bądź organizacji międzynarodowych, które uzyskały znak jakości EKS-u. Aby otrzymać znak jakości EKS-u i dostęp do bazy danych, organizacja będzie musiała przejść proces akredytacji (podobny do tego stosowanego w przypadku wolontariatu europejskiego), aby dowiedzieć, że spełnia wymogi ustanowione w Karcie Europejskiego Korpusu Solidarności⁽¹⁾ (tj. zapewnia m.in. rozwój umiejętności, bezpieczne i godne warunki pracy oraz odpowiednie szkolenia).

2.6. Komisja oraz Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) będą nadzorować wdrażanie EKS-u na szczeblu unijnym, agencje krajowe programu Erasmus+ natomiast będą monitorowały wdrażanie na szczeblu krajowym.

2.7. W przypadku wolontariatów wszystkim uczestnikom zapewnia się pokrycie kosztów utrzymania (żywność, zakwaterowanie), podróży, ubezpieczenie i kwotę ok. 155 EUR miesięcznie. W przypadku miejsc pracy i praktyk zawodowych umowa o pracę, wynagrodzenie, pisemne umowy o praktyki zawodowe i powiązane wynagrodzenie będą podlegać prawu krajowemu. W tych przypadkach także przewiduje się wsparcie finansowe w celu pokrycia kosztów podróży.

2.8. Przewiduje się dopłatę dla osób młodych ze środowisk defaworyzowanych i możliwość pokrycia części kosztów ponoszonych przez organizacje przyjmujące (koszty administracyjne, zarządzania czy udzielanego wsparcia). Wsparcie poprzedzające staż (np. nauka języka) zostanie zapewnione głównie w trybie online, organizacje mogą jednak uzupełniać je własnymi programami wsparcia. Krajowe agencje programu Erasmus+ powołają centra zasobów Europejskiego Korpusu Solidarności, aby wspierać organizacje uczestniczące.

3. Uwagi ogólne dotyczące Europejskiego Korpusu Solidarności

3.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje stworzenie nowego programu dla młodzieży, skupionego w szczególności na wolontariacie młodzieżowym, co uzupełnia brak w obecnych strukturach unijnych. EKES z zadowoleniem przyjmuje też różnorodność staży w ramach EKS-u, np. projekty solidarnościowe na szczeblu lokalnym, co przywraca element dawnych inicjatyw dla młodzieży, które odniosły spory sukces.

3.2. EKES ma nadzieję, że program ten umożliwi opracowanie szerszej strategii wolontariatu na szczeblu unijnym, nie tylko dla 100 tys. młodych uczestników programu, lecz także dla około 100 mln młodych i dorosłych obywateli Unii, którzy obecnie podejmują działalność wolontariacką w całej Europie. Jak EKES podkreślił uprzednio w swojej opinii w sprawie polityki UE i wolontariatu⁽²⁾, konieczne jest przyjęcie przez instytucje UE bardziej skoordynowanego podejścia do polityki w dziedzinie wolontariatu. Należy uznać wolontariat za przekrojowy obszar polityki, podlegający koordynacji przez specjalną jednostkę w Komisji i wspierany przez odpowiednie struktury polityczne w innych instytucjach UE. W tym względzie program polityczny na rzecz wolontariatu w Europie (PAVE) oferuje szereg inspirujących propozycji dalszego rozwoju wolontariatu na szczeblu unijnym i państw członkowskich oraz dla partnerów społecznych i organizacji pozarządowych. EKS mógłby też wzmocnić i wesprzeć tworzenie krajowych struktur wolontariatu i pokonać wiele nadal istniejących przeszkód, które utrudniają transgraniczną działalność wolontariacką.

3.3. Europejski Korpus Solidarności powinien przyczynić się do realizacji europejskich wartości społecznych. EKES jest bardzo zaniepokojony zbieżnościami celów EKS-u z politykami zatrudnienia młodzieży. Takie podejście stwarza ryzyko zastąpienia pracy zarobkowej nieodpłatną pracą europejskiej młodzieży. W związku z tym EKES jest zaniepokojony definicją „wolontariatu” zawartą w dokumencie stanowiącym podstawę prawną dla Europejskiego Korpusu Solidarności (nieodpłatna praca w pełnym wymiarze godzin prowadzona w sposób ciągły, przez 5 dni w tygodniu przez 7 godzin dziennie), która jest bardzo bliska definicji podjęcia pracy. Najczęściej jednak wolontariat nie stanowi pracy w pełnym wymiarze czasowym, lecz odbywa się w czasie wolnym wolontariuszy.

⁽¹⁾ https://europa.eu/youth/solidarity/charter_en

⁽²⁾ Opinia EKES-u „Komunikat w sprawie polityki UE i wolontariatu: uznanie i propagowanie wolontariatu transgranicznego w UE”, Dz.U. C 181 z 21.6.2012, s. 150.

3.4. EKES sugeruje, aby część związana z zatrudnieniem i praktykami oferowano za pomocą innych, już istniejących programów unijnych, skupiających się na zatrudnieniu i praktykach zawodowych. Należy przy tym wzmocnić ich aspekt solidarnościowy. Skoncentrowanie EKS-u jedynie na części związanej z wolontariatem zapewniłoby mu większą czytelność i ukierunkowanie, pomogłoby też uniknąć pokrywania się tego programu z innymi programami unijnymi dostępnymi dla młodzieży.

3.5. Jeśli jednak podejmowanie pracy i praktyki zawodowe miałyby pozostać w ramach EKS-u, EKES życzyłby sobie przestrzegania norm dotyczących jakości (*European Quality Charter on Internships and Apprenticeships* (Europejska karta jakości staży i praktyk zawodowych), *Framework of Actions for Apprenticeships* (ramy działań na rzecz przyuczania do zawodu, w przygotowaniu) wspólnie negocjowane przez europejskich partnerów społecznych) i pełnego dostosowania wynagrodzeń do przepisów ustawodawstwa krajowego w sprawie wynagrodzeń lub obowiązujących układów zbiorowych. Analogicznie staże powinny być oferowane wyłącznie przez organizacje nienastawione na zysk, fundacje oraz przez przedsiębiorstwa społeczne. Konieczne jest również zapewnienie ram dla uczniów i stażystów, umów obejmujących ubezpieczenie zdrowotne i zabezpieczenie społeczne oraz jasno zdefiniowanych celów w dziedzinie kształcenia i szkolenia.

3.6. Wdrożenie EKS-u powinno być monitorowane z udziałem organizacji młodzieżowych i partnerów społecznych, a oba te rodzaje podmiotów powinny odgrywać istotną rolę w zapewnianiu, by respektowano wyraźne rozróżnienie między wolontariatem a ewentualnym podjęciem pracy.

3.7. EKES jest przekonany, że EKS należy w pełni wdrożyć w ramach programu Erasmus+, zamiast ustanawiać zupełnie nowy program zarządzany przez struktury Erasmus+. Pomogłoby to też w pełni uzgodnić warunki pozostałej części wolontariatu europejskiego z EKS-em. Ponadto oznaczałoby to, że dalsze istnienie programu nie byłoby zagrożone po 2020 r. W każdym razie konieczne będą dodatkowe finansowanie i wsparcie.

3.8. W świetle doświadczeń zdobytych w przeszłości EKES uważa, że duże znaczenie ma:

- zapewnienie, by wszystkie inicjatywy wspierające niedochodowe działania solidarnościowe powinny odpowiadać rzeczywistym, czytelnie zidentyfikowanym potrzebom społeczności docelowej,
- unikanie powielania zadań, biurokracji i przeszkód dla sprawnie funkcjonujących systemów takich jak wolontariat europejski,
- nadanie priorytetu inicjatywom oddolnym odpowiadającym na potrzeby lokalnych społeczności, a nie inicjatywom transnarodowym, które wymagają więcej przygotowania i szkoleń oraz dłuższego okresu wprowadzania,
- rozważenie w odniesieniu do tych inicjatyw, a także innych, obniżenia minimalnego wieku uczestników do 16 lat,
- zatwierdzanie wolontariatów tylko wówczas, gdy spełniają one kryteria jakości ustanowione w programie politycznym na rzecz wolontariatu w Europie (PAVE) oraz w Europejskiej karcie praw i obowiązków wolontariuszy,
- wydawanie certyfikatów ukończenia po odbyciu programu zgodnie z zaleceniem z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego w celu zwiększania możliwości zatrudnienia,
- zapewnienie środków wsparcia dla organizacji i osób fizycznych, aby mogły one rozwijać swoje zdolności do organizowania wolontariatu,
- zabezpieczenie elastyczności EKS-u przez oferowanie działań w niepełnym wymiarze czasowym, aby umożliwić wolontariuszom niepełnosprawnym lub mającym ograniczone możliwości podróżowania szansę na udział w lokalnych projektach,
- rozpoznanie możliwych synergii między projektami EKS-u i programami lokalnymi i krajowymi,
- zaangażowanie głównych zainteresowanych stron w przygotowanie, prowadzenie i ocenę programu,
- ułatwienie dostępu do programu osobom niepełnosprawnym i znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej (w tym młodzieży z domów dziecka, mieszkającej na obszarach oddalonych itd.),
- zwrócenie szczególnej uwagi na standardy bezpieczeństwa w programach dotyczących bezpośredniej pracy z dziećmi,

— szerokie i skuteczne wspieranie programu, tak by dotarł on także do osób, które same z siebie by się o niego nie zwróciły.

4. Uwagi szczegółowe dotyczące Europejskiego Korpusu Solidarności

4.1. Definicja wolontariatu i działań solidarnościowych

Definicja wolontariatu zawarta w aktualnym dokumencie jest restrykcyjna i nie odzwierciedla różnorodności działalności wolontariackiej w Europie. Dokument definiuje obecnie wolontariat jako „nieodpłatną pracę w pełnym wymiarze godzin [tj. prowadzoną w sposób ciągły, przez 5 dni w tygodniu przez 7 godzin dziennie] na zasadzie wolontariatu przez okres do dwunastu miesięcy”. Jednym ze sposobów na rozwiązanie tego problemu byłoby odnoszenie pojęcia „wolontariatu” do wszystkich działań, w których młodzi ludzie działają jako wolontariusze (np. staże w formie wolontariatu, staże zespołów wolontariuszy lub działalność wolontariacka w czasie wolnym).

Definicja działań solidarnościowych jest równie niejasna i bardzo szeroka, co rodzi pytania co do rodzajów projektów, jakie będą mogły być realizowane w ramach EKS-u.

4.2. Oferowanie staży

W obecnym wniosku brakuje formalnego rozróżnienia między wolontariatem a podjęciem pracy lub odbywaniem praktyk zawodowych, co niepotrzebnie miesza ze sobą dwie różne rzeczywistości, a mianowicie wolontariat i pracę zawodową. Stosowanie tych samych kryteriów jakości w odniesieniu do wszystkich działań i wszystkich organizacji uczestniczących budzi też wątpliwości co do zapewniania jakości ofert, ponieważ stosowano by takie same kryteria przy akredytacji organizacji nastawionych na zysk, organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz pozostałych organizacji publicznych i prywatnych. EKES jest zatem przekonany, że staże powinny być oferowane wyłącznie przez organizacje nienastawione na zysk, fundacje oraz przez przedsiębiorstwa społeczne.

4.3. Wpływ EKS-u na program Erasmus+

EKES z zadowoleniem przyjmuje ogłoszenie tej nowej inwestycji w młodych ludzi, jest jednak zaniepokojony, że osiągnięto ją głównie przez realokację budżetu wolontariatu europejskiego z programu Erasmus+ od roku 2018. Rodzi to pytanie o priorytety Komisji, przy czym należy wziąć pod uwagę obecne szybkie spadki wskaźników powodzenia uczestników w pozostałych częściach bieżącego rozdziału poświęconego młodzieży programu Erasmus+ i fakt, że wiele wysokiej jakości projektów pozostaje niedofinansowanych (jak zauważono też w raporcie informacyjnym EKES-u w sprawie programu Erasmus+ ⁽³⁾). EKES jest zdania, że inwestowanie w budżet EKS-u nie może odbywać się kosztem programów, które już teraz oferują młodym ludziom wartościowe szanse, w szczególności programu Erasmus+, który już obecnie jest niedofinansowany. Ponadto zagrożona może być przyszłość programu Erasmus+ obejmującego szeroki obszar uczenia się przez całe życie, który łączy w sobie edukację formalną i pozaformalną.

4.4. Internetowy portal rejestracji jako rzeczywiste skuteczny i interaktywny instrument zarządzania

EKES uważa, że internetowy portal rejestracji w istocie może uprościć procedury i ułatwić większej liczbie młodych ludzi dostęp do EKS-u. Niemniej nadmierne poleganie na portalu w celach rejestracji, rekrutacji uczestników i udzielania im wsparcia poprzedzającego staż nie wystarczy, aby zapewnić jakość i sprawiedliwość w procedurach rekrutacji i działaniach następczych. Bierny charakter procesu rekrutacji (uczestnicy muszą czekać na to, aż akredytowane organizacje same się z nimi skontaktują) odbiera im możliwości działania, wprowadza nierówność w relacjach między uczestnikami a organizacjami przyjmującymi, może też stanowić źródło niepowodzenia programu EKS.

EKES sugeruje zatem wprowadzenie istotnych zmian w portalu EKS-u, tak aby stał się on interaktywny dla obu korzystających z niego stron i mógł wspierać uproszczenie procedur administracyjnych w trakcie całego cyklu trwania projektu, od początkowego wyrażenia zainteresowania przez aktywne poszukiwanie organizacji przyjmujących, ubieganie się o przyjęcie, rekrutację, przygotowanie, realizację i ocenę, po szanse na nawiązywanie kontaktów między byłymi uczestnikami. Należy zapewnić, aby wszelkie dane były wprowadzane tylko jeden raz.

Należy zapewnić równe szanse dla wszystkich, w tym dla osób, które nie posiadają dostępu do internetu. Dla takich osób musi istnieć pomoc offline.

⁽³⁾ Raport informacyjny SOC/552 pt. „Śródrokresowa ocena programu Erasmus+”, przyjęty w dniu 31 maja 2017 r.

4.5. Przygotowanie przed uczestnictwem, w tym wsparcie dla młodych ludzi ze środowisk w niekorzystnej sytuacji

Samo zapewnianie szkoleń online przed stażem nie wystarcza, aby zapewnić powodzenie. EKES jest zdania, że młodym ludziom, a zwłaszcza tym w niekorzystnej sytuacji jakiegokolwiek rodzaju, należy zapewnić więcej wsparcia i przygotowania w okresie poprzedzającym staż oraz że organizacje młodzieżowe – dzięki wiedzy, jaką dysponują – mogą udzielać takiego wsparcia na wszystkich etapach programu i należy je do tego odpowiednio zachęcać.

4.6. Zaangażowanie organizacji młodzieżowych i partnerów społecznych we wspólne zarządzanie EKS-em

Aby program mógł odnieść sukces, główne zainteresowane strony muszą od samego początku uczestniczyć w jego opracowywaniu. Aktualny wniosek nie zakłada zaangażowania organizacji młodzieżowych ani innych organizacji wolontariackich czy też partnerów społecznych we wdrażanie EKS-u, wspólne zarządzanie nim i jego monitorowanie. We wniosku priorytetową rolę w zarządzaniu programem przyznano krajowym agencjom programu Erasmus+, przy czym zachowano strukturę bardzo podobną do programu wolontariatu europejskiego. Decyzje w sprawie przeznaczania środków budżetowych na kluczowe działania będą także podejmowane w ramach rocznych programów prac Komisji zgodnie z jej własnym zestawem kryteriów. Ponownie EKES jest zdania, że należy regularnie zasięgać opinii organizacji młodzieżowych i innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym partnerów społecznych, w zakresie programowania, wdrażania i monitorowania inicjatywy za pośrednictwem grup doradczych oraz innych środków formalnych i nieformalnych. Młodzi ludzie także powinni być zaangażowani w proces monitorowania i oceny, np. za pomocą narzędzia oceny satysfakcji z odbytego stażu, i to na wszystkich poziomach (unijnym, krajowym i lokalnym).

4.7. Dostępność, obciążenie administracyjne i agencje krajowe

Jak EKES zauważył już w raporcie informacyjnym w sprawie śródkresowej oceny programu Erasmus+ ⁽⁴⁾, „ubieganie się o udział i samo uczestnictwo w programie Erasmus+ nadal stanowi wyzwanie dla organizacji wolontariackich, które nie są w pełni profesjonalne. Związany z tym bezwzględny nakład pracy nie zawsze jest nadmierny, niemniej ograniczone zasoby ludzkie i finansowe oznaczają, że organizacje te albo nie próbują uczestniczyć w programie, albo szukają mniej kosztowych alternatywnych rozwiązań”. Jest zatem niezwykle ważne, aby agencje krajowe zmieniły swoje podejście i stały się bardziej przyjazne dla użytkowników, by przyciągać i wspierać działania potencjalnych uczestników EKS-u i potencjalnych organizacji przyjmujących. Mniej kontroli formalnych, a więcej nieformalnych wskazówek znacznie pomogłoby w udanym wdrożeniu programu. Należy w związku z tym zapewnić odpowiednie wsparcie agencjom krajowym i wyposażyć je w dodatkowe środki finansowe na osobiste wsparcie użytkowników.

4.8. Inne kwestie wymagające rozważenia

- a) W jaki sposób możemy zapewnić, aby informacje o tej nowej inicjatywie dotarły do wszystkich młodych ludzi, wszystkich regionów i wszystkich organizacji dla nowo przybyłych, a zwłaszcza do osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji? Czy też program ten stanie się pewnego rodzaju „zamkniętym klubem” dla niewielkiej liczby wybranych?
- b) W jaki sposób możemy zapewnić, aby młodzi ludzie mający niewiele szans rozwoju rzeczywiście uzyskali dostęp do tego programu? Zasadnicze znaczenie ma zapewnienie wsparcia finansowego dla działań informacyjnych skierowanych do organizacji uczestniczących w programie. Rola organizacji udzielających wsparcia będzie kluczowa dla prowadzenia działań informacyjnych i wspierania zaangażowania uczestników. Program powinien wspierać zaangażowanie młodych ludzi w służbę społeczności także poza ramami działalności EKS-u.
- c) O ile ważne jest, by zapewnić jakość programu dla uczestników, jak będziemy oceniać jakość solidarności (rezultaty poszczególnych projektów)?
- d) Czy EKS powinien stać się częścią innych programów europejskich? Wymiar związany z wolontariatem lokalnym mógłby stać się też częścią programów mobilności studentów Erasmus+ i zostać powiązany z EKS-em.
- e) Jakie obiektywne kryteria zastosuje Komisja, aby co roku dostosowywać budżet dostępny na poszczególne działania? Dostosowania wynikające z zapotrzebowania na każde działanie pomogłyby uniknąć presji na określone działania, a jednocześnie zapobiegłyby zniechęceniu wśród młodych ludzi i organizacji uczestniczących.

⁽⁴⁾ Raport informacyjny SOC/552 pt. „Śródkresowa ocena programu Erasmus+”: ostatni punkt części „Czy ograniczono obciążenie administracyjne związane z zarządzaniem projektami w ramach programu Erasmus+ w Twojej dziedzinie pracy?” załącznika technicznego.

- f) W jaki sposób możemy zapewnić, by wnioski o finansowanie były wystarczająco elastyczne dla organizacji wolontariackich i grup młodzieżowych? Proces uproszczony pomógłby w zapewnieniu możliwości ubiegania się o mikrodotacje (do kwoty 5 000 EUR) w dowolnej chwili, bez sztywnych terminów, za pomocą uproszczonego formularza wniosku.

Bruksela, dnia 19 października 2017 r.

Georges DASSIS
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
